

Hälsning

FRÅN FÖRSAMLINGSFAKULTETEN

NR 2, 2011

I Jesu fotspår

Sök bibelskola, sid 4-5
Invigning av nya lokaler, sid 7

Religionens plats i det offentliga rummet

På senare tid har det återkommande höjts röster mot att religion i olika former tillåts ta plats i det offentliga rummet i Sverige.

Somliga upprörs över den personliga aspekten; man vill inte bli ”pådyvlad” andras tro, vare sig på Jesus, Muhammed eller ”tomtar och troll”. Andra reagerar över att offentliga medel i en sekulär stat används i konfessionella verksamheter. Diskussionen tar fart inte minst i fråga om konfessionella friskolor och andra verksamheter som finansieras helt eller delvis med offentliga medel.

Man kan fråga sig vad som ligger bakom dessa uppfattningar. Ibland får man intrycket av att de som inte vill bekänna sig till någon särskild religion betraktar sig själva som opartiska och neutrala medan olika religiösa företrädare anses partiska. Ateism och agnosticism framställs ibland som neutrala till skillnad från t.ex. kristen tro. Alla –ismer är livsåskådningar, eller om man så vill olika former av tro. Att tro på en gud är en tro liksom att inte tro på en gud. Redan här strandar många försök till samtal eftersom företrädare för den ”icke-religiösa” livsåskådningen inte medger att de tror.

En grupp som har höjt sin röst i debatten om tro och religion är en grupp som kallar sig *Humanisterna* (tidigare Human-etiska förbundet) och särskilt dess ordförande Christer Sturmark. Det är inte helt enkelt att förstå vad Sturmark menar med ”tro”. Men uppenbarligen inkluderar det mer än en livsåskådning, annars skulle han väl bekänna sig som troende ateist. Sturmark anser att man bör tro endast på det som det finns goda skäl att hålla för sant. Det är väl precis det som vi kristna gör. Ateisten tror på hypotesen att det inte finns någon gud, och det får konsekvenser i en rad olika frågor. En kristen tror att Gud finns och att han har uppenbarat sig i Jesus Kristus, vilket också påverkar uppfattningen i andra frågor i livet.

Religionsfrihet innebär inte bara frihet till religion, säger man, utan också frihet från religion. Därför måste religionen hållas privat. Det är, menar man, inte religion i sig eller en viss religion, som islam eller kristendom, som är problematisk utan den

”som vill inordna andra människor i sina religiösa trossystem.” (Christer Sturmark DN 18/6 2010). Därför är Sturmark vän av alla slags sekulära religionsutövare, sådana som inte ivrar för att fler ska komma till tro o.s.v.

Humanisterna eftersträvar ett sekulärt samhälle, och det är oklart om de verkligen menar ett sekulärt samhälle eller bara en sekulär stat. Det senare kan man argumentera för, det första är en utopi. Det förrådiska i resonemanget är att ”privat tro” kanske låter sunt, men egentligen är det inget alternativ för en bekvämligare. I ett samhälle med religionsfrihet råder frihet, också att missionera och påverka andra.

Kanske menar humanisterna att inga offentliga medel ska gå till någon verksamhet med religiösa förtecken? Motfrågan är då: vem ska över huvud taget åtnjuta offentligt stöd? Räcker det med att ateisterna utropat sig själva till neutralitetens väktare?

En avgörande distinktion som behöver göras är den mellan sekulär och sekulariserad. Samhället behöver alls in vara sekulariserat även om staten är sekulär. En sekulär stat kan givetvis stödja och befrämja konfessionella verksamheter.

Religionsfriheten måste innehålla frihet i båda riktningarna, frihet från religion och frihet till religion. Den som inte vill leva med en viss religion får givetvis inte tvingas. Den som vill vara kristen eller muslim måste få vara det. Spänningen uppstår när endera sidan upplever inskränkt frihet. Friheten från religion kan ju inte innebära att alla religiösa symboler förbjuds eller att människor tvingas ljuga om sin tro, eller gömma den hemma.

Frihet från religion kan inte innebära frihet från religiös påverkan, lika lite som frihet till religion innebär frihet från konkurrerande livsåskådningar. Det kommer alltid att vara en kamp om människornas tro, lika väl som det är en kamp om människors ideologiska och politiska ställningstaganden. Frihet innebär att alla aktörer får agera på samma villkor. Förutsättningen för det är ju att alla livs- och trosåskådningar behandlas lika och att ingen på förhand anses vara den ”neutrala”.

Johannes Hellberg
rektor

Hälsning är utgiven av
Församlingsfakulteten
Södra vägen 61
412 54 Göteborg
Tel: 031-778 35 40
Fax: 031-778 35 48
E-post: info@ffg.se
Hemsida: www.ffg.se
PlusGiro: 6 40 60-7
BankGiro: 622-5387

Ansvarig utgivare:
Johannes Hellberg
Redaktion:
Torbjörn Johansson (red.),
Jonatan Adahl (red.sekr.),
Jakob Appell
Rune Imberg

Om lärjungarna tiger, kommer stenarna att ropa...

Två gånger om året blir vi i våra gudstjänster på ett särskilt sätt påminda om Jesu intåg i Jerusalem. Det handlar dels om första söndagen i advent, dels om palmsöndagen.

Men evangeliernas skildringar är inte identiska. Alla evangelisterna har olika nyanser som de vill lyfta fram, och i den nuvarande evangelieboken möter vi dem bara på palmsöndagen. (På första söndagen i advent är det normalt sett bara Matteus framställning som läses.) Men på palmsöndagen läses de i tur och ordning: ena året Matteus, andra året Markus och därefter Lukas resp. Johannes.

I Luk 19 finns det med en viktig detalj som vi bara blir påminda om vart fjärde år, eftersom de andra evangelierna i stället lyfter fram andra aspekter:

Då han närmade sig sluttningen av Oljeborget, började hela skaran av lärjungar i sin glädje prisa Gud med hög röst för alla de kraftgärningar som de hade sett: "Välsignad är han som kommer, konungen, i Herrens namn! Frid i himlen och ära i höjden!" Några fariseer i folkmassan sade då till honom: "Mästare, säg åt dina lärjungar att tiga!" Han svarade: "Jag säger er att om de tiger, kommer stenarna att ropa."

Det sista påståendet av Jesus återfinns alltså bara i Lukasevangeliet – men vad menar han egentligen?

Den vanliga utläggningen, åtminstone i förkunnelsen, brukar nog vara denna: Om lärjungarna inte ropar, skulle Gud av stenarna kunna skapa en lovsångskör.

Denna tolkning passar väl överens med en del ställen i Gamla Testamentet. I Psalt 96:12 beskrivs hur jorden gläder sig, medan träden jublar. I Psalt 98:8 klappar strömmarna i händerna och bergen jublar med varandra. Jesaja uttrycker sig också på ett liknande sätt:

*Med glädje skall ni dra ut, i frid skall ni föras fram.
Bergen och höjderna skall brista ut i jubel inför er,
alla markens träd skall klappa i händerna.*

(Jes 55:12)

Naturligtvis är det så: Om vi människor inte jublar när Frälsaren kommer, så kan, om Gud vill, berg och höjder och strömmar och träd i stället klappa i händerna! (Tänk att få uppleva det!)

Men kanske tänkte vår Frälsare också på något annat. Kanske anspelar han rentav på profeten Habackuk, som talar om stenar i muren som ropar, och bjälkar i trävirket som vittnar (Hab 2:11). Vad talar de om? Om människor som förtrycker sina medmänniskor.

Ruiner av synagogan i Kapernaum.

Vad skulle Jesus då kunna syfta på? Jo: Om vår lovsång tystnar, kommer ruinerna av våra kyrkor och bönhus att vittna om att här fanns det en gång ett kristenfolk som lovsjöng sin Herre och Frälsare, men nu har lovsången tystnat och gudstjänsterna dött ut.

När man besöker Israel, och inte minst när man går omkring i Jerusalem, blir man på ett skrämmande sätt påmind om detta faktum: Här har lovsången (till stor del) tystnat – nu finns det en mängd ruiner som vittnar om förspilda tillfällen. Och uppe på tempelplatsen har både den kristna lovsången och den judiska tempeltjänsten försvunnit för länge sedan.

I en av de läroböcker i kyrkohistoria som används på FFG finns ett tänkvärt men skrämmande konstaterande: *Kristendomen är alltid bara en generation från att gå under.*

Så är det förvisso. På många ställen över jorden sjungs inga lovsånger till Jesus som Frälsare. I stället ropar ruinerna ut: Här fanns det en gång en blomstrande församling – nu finns bara ruinerna kvar.

Nu i år, i faste- och påsktiden, har vi åter igen anledning att tacka vår himmelske Fader: Ännu en gång får vi fira detta underbara, att han sände sin Son till världen som vår Frälsare. Låt därför lovsången ljuda från våra kyrkor och bönhus – från våra hem – i våra hjärtan! Kolosserbrevet 3:16 gäller fortfarande.

Men låt oss också tänka på detta, att inte förhärda våra hjärtan, så länge det heter ”i dag” (Hebr 4:7). I stället får vi uppmuntra varandra: *Sjung lovsång alla länder, och prisa Herrens namn...*

Rune Imberg
lektor

Fördjupning för alla?

Från vänster till höger Sanni, Gunilla, Nadja.

Kanske hör du som läser detta till den grupp av människor som är extra intresserade av fördjupning i Bibeln och den kristna tron. Tanken på en bibelskola mitt i Göteborg, med gedigen undervisning måndag till onsdag i Församlingsfakultetens lokaler, verkar egentligen ganska lockande. Men så slår du kanske tanken ifrån dig, för att du ”känner dig för gammal” – eller vad det kan vara för anledning. Låt mig då stryka under: den fördjupning som Bibelskola Göteborg erbjuder är *för alla!*

Nadja Hannon, 50 år, och Gunilla Persson, 67 år, hör till årets bibelskolelever. När jag frågar dem varför de sökte sig till bibelskolan så medger båda att de kände sig för gamla – med den bilden av bibelskolor att främst ungdomar går, och kan gå, på dem. Men så gick de båda på Församlingsfakultetens sommar-

bibelskola och kände sig hemma i huset, i miljön, i gemenskapen, i andakterna, i undervisningen, och prövade Bibelskola Göteborg. Skulle de vara för gamla?

Båda tycker, med 6 månaders erfarenhet av bibelskolan, att det fungerat utmärkt och är mycket glada för möjligheten. Det är mest yngre elever på bibelskolan, men båda är överens om det inte varit svårt att finna sig till rätta. Och de har inte upplevt att bibelskolan är särskilt riktad till tonåringar. Tvärtom ”Det är ju Bibeln det handlar om” säger Nadja. Ordet är för *alla* och har sin tillämpning för *alla*. Och i tidebönerna är det inte svårt att finna sig till rätta. Formerna för *laudes* (morgonbön) och *sext* (middagbön) har vuxit fram genom århundradena för att passa *alla* kristna, unga och gamla, män och kvinnor. Helt enkelt för

att Guds ord är för *alla* och har sin tillämpning för *alla*. Både Nadja och Gunilla rekommenderar sådana som är medelålders/äldre att gå bibelskolan.

Sanni Nurmi är 20 år och hör alltså till den större skaran ungdomar som går bibelskolan. I hennes fall kunde man ändå ställa frågan: är fördjupningen för alla – också för *finskspråkiga*? Undervisningen är förstås inte på finska men också för människor med svenska som andraspråk finns bibelskolan. ”Det har gått jättebra” säger Sanni. ”Det blir *både* bibel- och språkundervisning och det passade mig väldigt bra.”

Bibelskola Göteborg har som önskan att låta Kristi Kyrkas rikedom vara fokus. Till den rikedom hör det generationsöverskridande mångfalden. Här inte svensk eller finsk, tonåring eller pensionär, man och kvinna. ”Alla är ni ett i Kristus Jesus” (Gal 3:28). På bibelskolan möts nyexaminerade gymnasie-studenter, medelålders människor och pensionärer med längtan efter kunskaper i kristen tro. Vad är målet? Att kunna säga som Paulus: ”Jag vet vem jag tror på!” (2 Tim 1:12). Hur når man dit? Fördjupning för alla! Välkommen *du* också med din ansökan, senast 12 april (www.bibelskolagoteborg.se)!

Jakob Appell
studierektor

Tre vittnesbörd om Bibelskola Göteborg

Vad är det bästa med bibelskolan?
Vilken fråga! Det är som att fråga ”Vad är det bästa med godis?” Undervisningen är det bästa.

Karl Horgby, elev 2010

På bibelskolan har jag fått fördjupa mig i Herrens ord och dykt ner i livets mysterium. Jag tackar Gud för möjligheten att få gå här och numera vill jag leva ett liv där Jesus håller mig i handen och leder mig på den rätta vägen.

Felicia Lundqvist, elev 2009-10

Väldigt kompetenta lärare som inspirerar och väcker intresse för bibelstudier. Det gemensamma intresset har gett mig flera nära vänner i klassen. Att rekommendera!

Martin Andersson, elev 2007-08

PS. Ett litet tips för dig, som är osäker på om bibelskolan är något för dig, är smakprovet som ges på Församlingsfakultetens *sommarbibelskola*, 8–12 augusti 2011.

Fem korta fakta om Bibelskola Göteborg

- Bibelskolan är en *folkhögskolekurs* på St Elisabets folkhögskola, vilket ger rätt till studiestöd från CSN. Bibelskolan är gratis!
- Inriktningen på undervisning och andaktsliv är anpassad för kvinnor och män i alla åldrar.
- Möjligheten till halvtidsstudier underlättar för den som vill eller behöver arbeta på deltid.
- Bibelskolan har inget eget internat, vilket kan vara en fördel för vissa! Det är svårt att hitta boende i Göteborg, men eftersom Markusstiftelsen (studentboende) är en av bibelskolans arrangörer har elever på bibelskolan viss förtur.
- Jesus Kristus i centrum! I kurserna om Bibeln visar det sig att Bibeln handlar om Kristus. I kursen om bön och gudstjänst visar det sig att kristet gudstjänst- och böneliv bygger på vad Kristus sagt, gjort, och bett. I kursen "Guds plan för mitt liv" visar det sig att en kristen är skapad i Kristus till goda gärningar som Gud har förberett (Ef 2:10). Kristus ger glädje och frimodighet till uppgifter och ansvar i hem, samhälle och församling. Och när vi under våren 2012 reser till Israel får vi rent fysiskt vandra i Kristi fotspår, till uppmuntran att också andligen vandra i Hans fotspår.

2011/12 Bibelskola Göteborg

www.bibelskolagoteborg.se

Årets bibelskola till Ukraina

Årets bibelskola gör under vårterminen en volontärresa till Ukraina (4–14 april 2011). Resan arrangeras i samarbete med Nordisk Östmission, och vistelsen blir förlagd till staden Odessa och Nikolaijev vid Svarta havet.

Nordisk Östmission förmedlar

stöd bl.a. till Ukrainas tyska evangelisk-lutherska kyrka (DELKU) och De förenade evangelisk-lutherska brödraförsamlingarna (Vereinigte Brüdergemeinden), i denna del av Ukraina. Utöver besök i församlingar arrangeras möten, gemenskap och diakoni i skolor, barnhem och

andra hjälpbehövande institutioner. Reseledare är Anders Olsson, styrelseledamot i Nordisk Östmission, tillsammans med Roland Gustafsson, klassföreståndare för Bibelskola Göteborg.

Jonatan Ådahl

Johanna Sundström

Henrik Vestergård

Från personalfronten

Från och med nyår är vår expeditionssekreterare, Marie Persson, delvis föräldraledig. Församlingsfakulteten har därför timanställt Jonatan Ådahl för redaktionellt arbete med *Hälsning* och återanställt Johanna Sundström för att komplettera på expeditionen. Marie arbetar på måndagar och Johanna på torsdagar.

Jonatan har tagit tag i redaktionsarbetet med energi och fräscha idéer, vilket ni som läser *Hälsning* redan nu märker. Johanna som tidigare vikarierat för Marie har också kommit in i uppgifterna direkt.

Lokalförändringen medför en hel del praktiska arbetsuppgifter med möbler, bokhyllor, whiteboardtavlor och annat. Till vår glädje fann vi en

student med handlag och villighet som nu sågar och skruvar i de nya lokalerna. Henrik Vestergård, som är konditor och TU-student kan numera också titulera sig vaktmästare.

Vi gläds över att ni tre villigt ger av er tid till Församlingsfakulteten och ber att Gud ska välsigna er.

Johannes Hellberg
rektor

Boka redan nu!

Bibelkonferens 11-12 november 2011

Tema: rättfärdiggörelsen

Medverkande Stephen Westerholm, Canada m.fl.

Sommarbibelskola 8-12 augusti 2011

Medverkande: FFGs lärare

Mer info följer i nästa nummer.

Fakultetens dag 26 mars 2011 med invigning av nya lokaler

Välkomna till en dag på Församlingsfakulteten med inblickar i verksamheten.

- 13.30 Välkomstord
Bibelförklaring Ps 84, rektor Johannes Hellberg
- 14.30 Miniseminarier
- 15.00 Kaffeservering
- 15.45 Miniserminarier
- 16.15 Föreläsning: "Namnet över alla namn" doktorand Daniel Johansson
- 17.00 Avslutning med kollekt till Församlingsfakulteten

Miniseminiarierna äger rum i olika lokaler som på olika sätt ger inblick i Församlingsfakultetens vardag, andaktsliv och undervisning, både vad gäller Bibelskola Göteborg och Teologisk utbildning för kyrka och samhälle. Medverkande vid dessa är lärare och studenter.

Varmt välkomna!

Miniseminarier att välja mellan:

- Jesus går på vattnet, Mark 6:45–52, doktorand Daniel Johansson
- Martyrium och expansion – lärdomar från fornkyrkan, lektor Rune Imberg
- Mission: paulinsk missionsstrategi – mission-kyrka-relationer – aktuell missionsstatistik, Roland Gustafsson
- Det högsta goda, lektor Torbjörn Johansson

Kära vänner!

Först av allt vill jag framföra mitt varma tack till er för troget stöd och uthållig förbön. Det är en stor förmån att få förvalta det förtroende som vi får, både från er som stöder oss och från studenterna som väljer att studera här. Jag vill också uppmana er att vara uthålliga i er förbön för oss. Vi behöver Guds vishet och vägledning, både i det dagliga och i det långsiktiga planerandet.

Som vi tidigare berättat saknar vi under detta läsår ganska mycket medel för att budgeten ska gå ihop. Vi har satt insamlingsmålet för enskilda gåvor till 1 200 000:- och vi har fram till och med januari månad fått in ungefär 327 000:-.

Jag vill därför vädja om ytterligare stöd från den som med villigt hjärta vill bära vårt arbete. Tänk inte att det du kan bidra med är så lite att det inte förslår. Ofta är "änkans skärv" till särskild välsignelse. Vi tar därför med tacksamhet till Gud emot varje gåva och ber att han ska leda vårt arbete så att det blir till välsignelse bland människor och till hans namns ära!

Er tillgivne

Johannes Hellberg
rektor

Nya kontonummer

Vi har nu öppnat ett nytt plusgiro-konto och ett nytt bankgiro-konto i Församlingsfakultetens namn. Nu kommer det synas direkt att gåvan går till Församlingsfakulteten t.ex. vid internetbetalning. Det gamla plusgiro-numret kommer fungera tillsvidare parallellt med de nya. pg: 6 40 60-7, bg: 622-5387.

**Din gåva
behövs!**

Intervju med Daniel Johansson

Daniel Johansson har sen i höstas vikarierat på FFG. Daniel har tidigare själv varit student här på FFG och håller nu på med sin doktorsavhandling.

Berätta kort om din forskning

Jag sysslar med Markusevangeliets kristologi, närmare bestämt med frågan om Jesus där framställs som gudomlig eller enbart mänsklig. Från 1970-talet och framåt har det varit en vanlig uppfattning i NT-forskningen att Markus framställer Jesus som en enbart mänsklig Messias. Jag argumenterar för att Jesus är gudomlig, inte i allmänhet – i den antika världen fanns det många gudomar och gudomliga människor – utan mycket specifikt: Jesus identifieras med Israels Gud samtidigt som det finns en tydlig distinktion mellan dem.

Hur har höstterminen sett ut för dig?

Här på FFG hade jag en introduktion till Nya Testamentet på bibelskolan och grundkursen i troslära och dogmhistoria på TU. Vid sidan av avhandlingsskrivande deltog jag i några konferenser för bibelforskare, där jag lade fram delar av min forskning. I det ena fallet blev jag ombedd att publicera innehållet. Så det blev en del arbete med att färdigställa materialet

i publicerbart skick. Jag hade också nöjet att översätta en artikel av Martin Hengel som behandlade "bekännelsen" i GT och NT. Mycket lärorikt.

Vad har du för uppgifter under vårterminen?

I vår undervisar jag i Uppenbarelseboken för TU1 och TU3. En av mina favoritböcker där jag hela tiden lär mig nya saker. Och så har jag några enstaka lektioner på lärjungaskolan och fakultetens dag. I övrigt hoppas jag kunna koncentrera mig på att lägga sista handen vid avhandlingen.

Hur trivs du som lärare?

Jag tycker att det är jätteroligt att undervisa. Jag behöver få utlopp för det jag själv lär mig och upptäcker när jag studerar Nya Testamentet och den tidigaste kristna historien. Det finns inget som är så roligt som när man märker att andra förstår och lär sig av det man försöker förmedla.

Jonatan Ådahl
red.sekr.

Daniel Johansson

Bibelkunskap med TU 1 och TU 3.